

Szerzői ismertető

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi Doktori Iskola

Farkas László

Az íráskép-földrajz katonaföldrajzi aspektusai
és helye az írásanalitika rendszerében,
e rendszer katonai alkalmazási lehetőségei

című doktori (PhD) értekezéséhez

Témavezető: Siposné Prof. Dr. Kecskeméthy Klára
egyetemi tanár

Budapest, 2012

Már kutatómunkám kezdetén tisztában voltam azzal, hogy az általam választott témát eddig, ilyen részletezéssel és megközelítéssel Magyarországon meg senki sem vizsgálta. Értekezésem több szempontból is merész tudományos alkotás. Már a címben is található olyan szavak - **íráskép-földrajz, írásanalitika** -, amelyek a közelmúltban jelentek meg a tudományos és a közéletben, ezért az elsődleges feladat ezek egyértelmű és szakszerű definiálása és tartalommal való megtöltése.

A dolgozatban találkozni fogunk még olyan fogalmakkal is, mint az ÍráSzemészet® - GrafOphtalmology®-a, írástörténet - paleográfia - és az íráselemzés - grafológia-, amelyek közvetve, vagy közvetlenül, de kapcsolatban vannak az írás kutatásával.

Ami közös ezekben a fogalmakban és összetett szavakban, az maga az **ÍRÁS**.

A dolgozat több szempontból is újszerű, egyfajta rendszerszemléletet, rendszerelméletet kíván nyújtani az írás átfogóbb, tudományos megközelítéséhez. Az írás tudományos kutatása jelenleg alapvetően történeti jellegű, illetve csak az írást produkáló személy azonosítását és megismerését célozza meg.

Igyekeztem magamat az általánosítások veszélyétől távol tartani, mivel új fogalmak és alkalmazások kerülnek előtérbe, ezért meghatározó volt számomra egy újfajta szemlélet kialakítása.

A dolgozat alapvetően az íráskép-földrajzról és az írásanalitikáról, mint új ismerethalmazokról szól.

A tudományos probléma megfogalmazása

Az íráskép-földrajz alap gondolata 2002-ben keletkezett, amikor szemész szakorvos hathatós közreműködésével egy kutatást kezdtünk el Magyarország különböző általános iskoláiban. Vizsgáltuk, hogy az etnikai, szubkulturális, természeti és földrajzi diszpozíciók milyen befolyásoló hatással vannak a magyar népesség, ezen belül az általános iskolások szemészeti állapotára. A kutatást ÍráSzemészet®-nek - GrafOphtalmology®-ának - neveztük el.

A felmérések során adottak voltak azok a szociokulturális ismérvek, amelyek befolyásolhatják az írás keletkezését. A vizsgált populáció életkor megoszlásán, a családi-szülői helyzetén, a nemzetiségbeli hovatartozásán túl meghatározó szerepet játszhat a lakóhely településszerkezete, mérete és a hagyományok.

A kérdés szakmai-technikai vizsgálatával elsősorban az íráspszichológia, a grafológia foglalkozik. Felmerült viszont az az igény, hogy a kutatási terület új dimenzióját, mint a térbeliséget el kellene helyezni a földtudományok rendszerében.

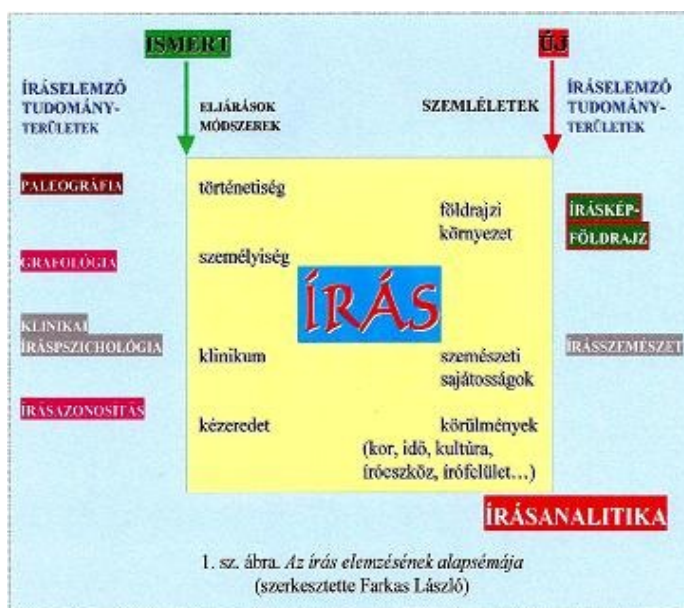
Az írás egyes, eddig tudományosan nem vizsgált részletei szorosan kapcsolódnak a földrajztudomány témaköreibe tartozó kulturális földrajzhoz, egészségföldrajzhoz és a katonaföldrajzhoz.

A téma választását tehát alapvetően egy új feladat megjelenése, az írás térbeliségét is vizsgáló íráskép-földrajz és az írás komplex, minden oldalú elemzésével foglalkozó írásanalitika rendszerének, szemléletének kialakítása, tudományos elméletének megalkotása indokolja.

Az időszerűséget bizonyítja, hogy az eddig ismert íráselemzési módszereket továbbfejlesztve, új szakmai lehetőségek megteremtése vált szükségessé.

Az új rendszert írásanalitikának neveztem el, amelynek része, kutatási területe az íráskép-földrajz.

Az új rendszert, szemléletet és az írás elemzésének alapsémáját mutatom be az 1. ábrán.

A kutatás problémaköre és a tézisek megfogalmazása

A dolgozat témájához kapcsolódó szaktudományos források csak részben állnak a rendelkezésre. Főleg a hazai és természetesen a külföldi paleográfia és a hagyományos íráselemzéssel - grafológia, íráspszichológia, azonosítás - kapcsolatos szakirodalom kutatása lehetséges.

A téma eddig több földrajzi és íráselemzéssel összefüggő hazai és külföldi szakmai konferencián került bemutatásra, ahol újszerűsége miatt érdeklődő és várakozó volt a fogadtatása.

A tézisek felállítása rámutat az elmélet és a kutatás közötti kapcsolatra. Azt sugallja, hogy mind az indukció, mind a dedukció szerepet kell, hogy kapjon a kutatásban és az újszerű elmélet felállításában.

Az értekezésben az alábbi **téziseket** állítottam fel:

1. Az írásanalitika és az íráskép-földrajz fogalomrendszere, szemlélete újszerű, az írás komplexebb vizsgálatára és kutatására alkalmas.
2. Létezik az íráskép térbelisége, katonai vetülete, ezért ezek az új, eddig nem vizsgált dimenziók tanulmányozhatóak a társadalomföldrajz és a katonaföldrajz bevonásával. Az írás a nyelv plasztikus megjelenítési formájaként kapcsolódik az emberhez, ezért kiemelkedő szerepe van a tudományos íráskép-földrajz vizsgálatnak, mivel speciális humán és általános kulturális jelenséggént végigkíséri az emberiség történelmét térben és időben.
3. A kutatás és a felállított elméletek összefüggéseinek megfogalmazására adhatnak alapot az írás, a földrajzi szféra és a kultúra között. Az íróeszközök és az írófelület vizsgálata, kutatása és történelmi korbá, földrajzi környezetbe való elhelyezése az íráskép-földrajz lehetősége és feladata.

A tézisek igazolásánál, csak részben elmerülve az egyes kérdések részleteiben, e rendszerszemlélet kereteinek átfogó, a főbb kérdéseket érintő tudományos igényű szintetizáló körvonalazását céloztam meg.

Alkalmazott stratégiák és módszerek

Kutatásaim során **alapvető szempontnak tekintetem** a tudományos megalapozottságra való törekvést, a rendszerszemléletű megközelítést, az analízisre, szintézisre épülő következtetések kialakítását, a tudományos tételek gyakorlati, példákkal való alátámasztását. Értekezésemben az **általános** és a **különös kutatási módszereket** egyaránt alkalmaztam. Az általános módszerek közül a **történeti összehasonlító módszert** használtam fel az íráskép-földrajzhoz kapcsolódó és szorosan kötődő geopolitika, katonaföldrajz módszertani fejlődését tekintve. A választott témám jellegénél fogva megkövetelte, hogy az összegyűjtött szakirodalom feldolgozására az **analitikus** módszert kellett alkalmaznom, majd a rendszerezést követően **szintetizáltam** a rendelkezésemre álló ismereteket. A szakirodalom feldolgozása során az **indukció** és a **dedukció** módszerét egyaránt alkalmaztam. A különös kutatási módszerek közül először a szakirodalom alapos megismerése után **téziseket** állítottam fel, amelyek igazolására az értekezésem végén kerül sor.

Kutatómunkám tudományos részeredményeinek folyamatos **publikálását** alapvető követelményként teljesítettem. Kutatómunkám során nem voltak mellőzhetőek a **megfigyelések**, és **felmérések**. Az adatokat kérdőívekkel, és kontrollanyagokkal tettem teljessé, melyek kiértékelésénél **matematikai statisztikai módszereket** alkalmaztam.

A fejezetek rövid összefoglalása

Az íráskép-földrajz gyakorlatilag önállóan még nem jelent meg, ezért az **ELSŐ FEJEZET** részleteiben bemutatja az **íráskép-földrajz** alapjait, rendszerét, tudomány-rendszertani helyét, lehetséges kapcsolódását a katonaföldrajzhoz és helyét, szerepét az **írásanalitika** rendszerében. Részletezésre kerül az írásanalitika alapja és a tudományosságát alátámasztó elmélet. Ez a fejezet a dolgozat genezise, ezért ezzel bővebben kell foglalkozni.

Az íráskép-földrajz gondolatát, fogalmát és egész rendszerét a posztmodern gondolkodás eredményének tekintem.

Az íráskép-földrajz az írásos jelenségek térbeliségét, illetve az azzal összefüggő, abból levezethető törvényszerűségeket vizsgálja. Az írásos produktum sajátosságai alapján magyarázza az emberi írásos tevékenység és környezete ok-okozati összefüggéseit.

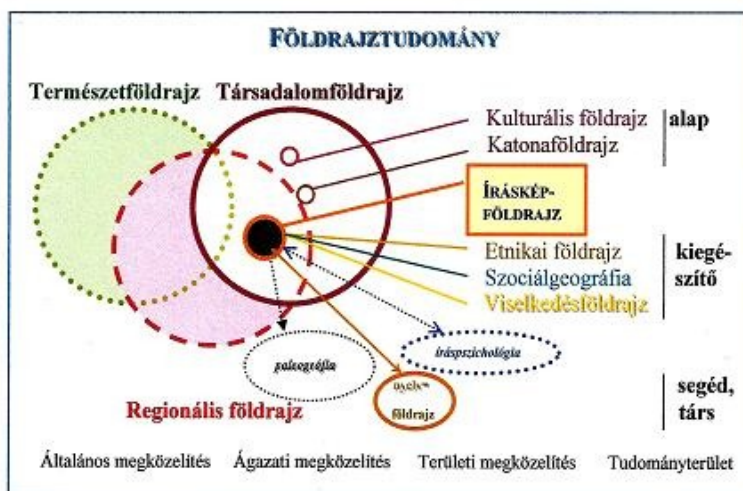
Az íráskép-földrajz funkciója kettős:

- egyrészt a sztenderdizált írásképek változása révén híven leképezi egy adott kor arculatát,
- másrészt a sztenderdizált íráselemektől egyedivé válik és lehetőséget ad az adott személyiség megismerésére.

Az íráskép-földrajz tárgya: az ÍRÁS és annak környezete.

Az íráskép-földrajz az írás alapján vizsgálja az emberi kultúra történetiségét, társadalomföldrajzi folyamatait, földrajzi diszpozícióját, és annak változásait. Nagyon fontos szerepe van abban, hogy az írás alapján megismerjük egy-egy térség kultúráját, társadalomföldrajzi sajátosságait.

A 2. számú ábrán vázolom az íráskép-földrajz helyét és kapcsolódási irányait a földrajztudományban, illetve egyes tudományágakhoz.

2. ábra. Az íráskép földrajz helye és kapcsolódási irányai a földrajztudományban és az egyes tudományágakhoz
(Tóth József nyomán szerkesztette Farkas László)

Az íráskép-földrajz fontos társtudománya az *egészségföldrajz*, ami szorosan kapcsolódik az *ÍráSzemészet*[®]-i tevékenységhez, **kutatáshoz**.

Mivel a kutatási eredmények adták értekezésem elméleti-tudományos alapját, ezért bemutatom a kutatás főbb mozzanatait.

A kutatás arra **irányult**, hogy szemészeti szűrőeljárást fejlesszünk ki az írás segítségével. Azt a felvetést vizsgáltuk, hogy alkalmas-e az írás a szemészeti állapot kimutatására, illetve vannak-e adekvát szemészet-specifikus írássajátosságok? A felmérések során adottak voltak azok a szociokulturális ismérvek, amelyek befolyásolhatják az írás keletkezését. A vizsgált populáció életkor megoszlásán, a családi-szülői helyzetén, a nemzetiségbeli hovatartozásán túl feltételezésünk szerint meghatározó szerepet játszhat a lakóhely településszerkezete, mérete és a hagyományok.

A felszínre kerülő eredmények közötti eltéréseket értékelve arra a következtetésre jutottam, hogy az adekvátan kimutatható és a szemészeti állapotot jelző specifikus írássajátosságokon túl, a földrajzi régiók különböző befolyásoló tényezőire is kell, hogy utaljanak az írásjellemzők. Ennek a lehetséges összefüggésnek egy korábbi, 2005-ben írt tanulmányom szerint egyértelmű és tudományos magyarázatára sem az íráspszichológia, a grafológia, sem az eddig ismert és elfogadott társadalomföldrajzi irányzatok nem alkalmasak.

Komplex választ az **íráskép-földrajz** adhat, amely keretén belül vizsgálhatjuk, hogy lehetnek-e befolyásoló hatással a szubkulturális, földrajzi diszpozíciók a magyar népesség - az általános iskolai tanulók- szemészeti állapotára. Ez a gondolat adta tudományos megközelíthetőségét annak az elgondolásomnak, hogy az írásképnek lehetnek társadalomföldrajzi vetületei és nyomozható térbelisége.

A kutatás egyik közvetlen eredménye volt, hogy feldolgoztuk a távollátás és a rövidlátás, írásban tetten érhető írássajátosságait.

A *3. számú ábra* bemutatja azokat a kutatási irányokat, területeket, amelyek az íráskép-földrajz által tanulmányozott kérdések nagy részét átfedik.

3. ábra. *Az íráskép-földrajz belső szerkezete*
(szerkesztette Farkas László)

A katonaföldrajz fogalmi meghatározásánál találkozunk olyan megközelítéssel, amely segít eligazodni az íráskép-földrajz ismeretei között. Az íráskép-földrajz is a jelenségek - konkrétan az írásos jelenségek - térbeli osztályozását célozza meg, kutatja az emberi jelenségek ok-okozati összefüggéseit, vizsgálja az emberek és kultúrájuk alkotásait, írásait és képes a részletekbe menő értékelésre.

A kutatás során kerestem azt a kapcsolódási pontot, amelynek földrajzi, ezen belül **katonaföldrajzi** vetülete van. Megítélésem szerint ez a terület a **NYELV**, hiszen **az írás a nyelv megjelenési formája, mondanivalónk rögzítése látható jelekkel, időbeli és földrajzi távolságok áthidalására** és sok más célból.

Témám kutatása szempontjából fontos megállapítás az, hogy egy nép vándorlása hat az új környezetben lévő népre, annak írásbeliségére.

Teóriám szerint az írás és annak „képe” függhet a földrajzi környezettől, az adott etnikumtól, annak szubkulturájától és akár az érintett földrajzi térségben található tájszólástól, népviselettől, a katonai jelenléttől és a geopolitikától is.

Tágabb értelmezésben felvetődhet egy olyan kérdés, hogy mely körülmények hatnak az írásra, mint közegre, ahol sok minden mellett a társadalmi-, politikai-, katonai,

jelenlét is kimutatható. Ebbe a körbe sorolom, hogy egy, a mai felfogásban értelmezett nemzetet és annak írásbeliségét nem kis mértékben befolyásolja szűkebb és tágabb környezete, annak minden elemével együtt.

Az íráskép-földrajz és a katonaföldrajz érintkezési pontjainak **szűkebb** tartalmú értelmezésébe azok a területek tartoznak, amelyek közvetlen katonai vonatkozásúak, például:

- katonai iratok írásmódja, keletkezésének, írásbeliségének kulturális, földrajzi háttere,
- katonai szakszavak keletkezésének történetisége,
- az íráscsaládok kötődése egy katonai szubkultúrához.

Az íráskép-földrajz része az írásanalitikának, ezért fontos volt e rendszer elemeinek felállítása.

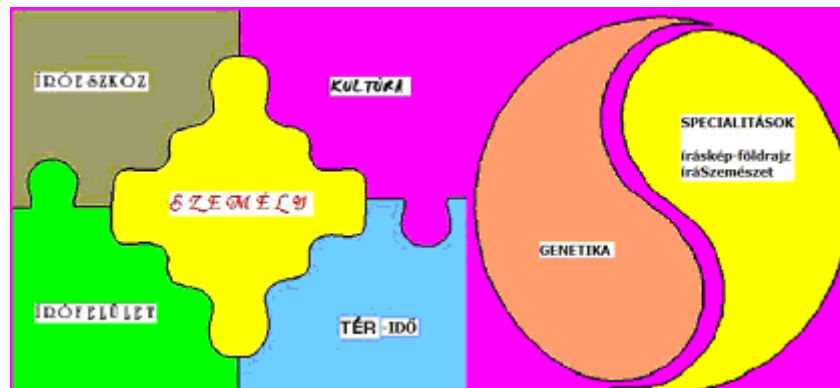
Filozófia értelemben az írásanalitika az íráshoz kötődő logikai elemzés tana, művészete, gyakorlata, illetve az írás által indukált gondolkodás alapelemeiről és feltételeiről szóló tanítás.

Az írásanalitika nem csak az embert, mint a produkáló elemet veszi górcső alá, hanem az emberi produktumot, mint a kész terméket is vizsgálja, minden körülményével együtt.

A dolgozatban részleteiben bemutatásra került az írásanalitika rendszerszemlélete, funkciói, tárgya, kompetenciái és e tevékenység főbb jellemzői:

- a) az írás tárgyi elemeinek teljes körű felmérésében való aktív szerepvállalás,
- b) a katonaföldrajzi és az írástörténeti kutatómunka segítése,
- c) a személyiségi potenciálok megállapításával más íráselemzők, írápszichológusok elemzési-elméleti háttérének pontosítása, kiegészítése,
- d) más, a kultúra, a gazdaság és a társadalom egyéb területein való közreműködés.

Az írás analízisét befolyásoló tényezők rendszerét a 4. számú ábrán szemléltetem.

grafológiai elemzés tárgya
írásazonosítás tárgya

az írásanalitikai elemzés tárgya = **ÍRÁS**

4. ábra. Az írás analízisét befolyásoló tényezők rendszere
AZ ÍRÁS ANALITIKA tárgya
(szerkesztette Farkas László)

A MÁSODIK FEJEZET-ben az írás összes olyan körülményével foglalkoztam, amelyek meghatározzák az íráskép-földrajz és az írásanalitika szemléletét. Az írások formai megalkotására alapvető hatással van a különböző **íróeszközök** megjelenése és használatba vétele. Az íróeszközök felsorolása ezen kívül azért is fontos, mert az írásanalitika szemléletének egyik fontos alkotóeleme.

Az íróeszközökön kívül külön meg kell említeni, mint az íráskép megjelenítésére szolgáló másik eszközt, az **írófelületet**. A különböző írásmódok kialakulását, fejlődését döntően befolyásolták a rendelkezésre álló anyagok. Az esetek többségében a tudósok részéről komoly erőfeszítéseket igényelt egy-egy régi írás megfejtése, sőt vannak még olyan írások, amelyeket mind a mai napig nem sikerült megfejteni. Röviden jeleztem azokat az írásokat, amelyekről információkkal rendelkezünk, és nyomon követhető a kultúrára kifejtett hatása:

Az íráskép-földrajz és az írásanalitika szempontjait fegyelembé véve **az írás fogalmának** az alábbi megközelítést tartom elfogadhatónak:

Vass Kálmán írásról alkotott definícióját továbbgondolva, a modern írásrendszerekből kiindulva és a mindennapi szóhasználat tartalmát elemezve az írás fogalmán az alábbiakat értem:

Az írás alapvetően az auditív beszédet kiegészítő, rögzítő és az emberi gondolatnak erre a célra alkotott, speciális, egyetemlegesen elfogadott,

viszonylag általánosan ismert jelentésű, vizuálisan érzékelhető, időhöz és térhez köthető jelekkel történő közlés, kifejezés, és mindezek megörökítése.

A HARMADIK FEJEZET-ben megfogalmaztam, hogy az íráskép-földrajz és az írásanalitika szemlélete szerint létezik az íráskép térbelisége, és katonai vetülete, ezért ezek az új, eddig nem vizsgált dimenziók tanulmányozhatóak a társadalomföldrajz és a katonaföldrajz bevonásával. Ez a gondolat az értekezés egyik tézise, ezért ebben a fejezetben áttekintettem a társadalomföldrajz és a katonaföldrajz főbb általános sajátosságait.

Kétségtelen, hogy a földrajztudomány is folyamatos átalakuláson megy át. Bővül, változik tematikai köre, módszertani apparátusa, kapcsolatrendszere más tudományterületekkel.

Ebbe a sorba illeszttem az írást, az írásvizsgálatot is, ami szintén hatással van a földrajztudomány alakulására. Megítélésem szerint az írásképnek egy új, eddig nem vizsgált dimenziója, a térbelisége is létezik, ezért tanulmányozható a földrajztudomány bevonása segítségével, módszereivel.

Megítélésem szerint az íráskép-földrajz szorosan kapcsolódik a **kulturális**-és a **katonaföldrajz**hoz, ezért célszerűnek tartottam ezek rövid áttekintését.

Az íráskép-földrajz elméletének kialakításában fontos szerepet kaphat az alábbi földrajz fogalom:

„A földrajz olyan tudomány, amely a jelenségek térbeli osztályozásával foglalkozik a Föld felszínén és közelében. A földrajz segítségével magyarázzák a természeti és emberi jelenségek ok-okozati összefüggéseit: az emberek és kultúrájuk alkotásait, az állatvilág, a vegetáció, az éghajlat, az óceánok és szárazföldek kapcsolatát. Ezek az ok-okozati összefüggések fontosak a megoldandó probléma során. A földrajz a megoldandó probléma típusának megfelelően képes a részletekbe menő értékelésre.”

A fogalom tanulmányozása során találunk olyan kitételeket, amelyeket az íráskép-földrajz fogalom- és rendszerelméletének kialakításakor már az első fejezetben figyelembe vettem:

- **a jelenségek térbeli osztályozása,**
- **az emberi jelenségek ok-okozati összefüggései,**
- **az emberek és kultúrájuk alkotásai,**
- **a részletekbe menő értékelés.**

A NEGYEDIK FEJEZET-ben az íráskép-földrajz és az írásanalitika gyakorlati alkalmazási területeit részletezem, kiemelten a katonai közegre.

A történelemben előforduló lehetőségek és saját tapasztalatom szerint **az alkalmazási területeket tekintve az írásanalitika legfontosabb ágai a következők:** paleográfiai, történelemkutatási, vállalati, klinikai, pszichológiai, pedagógiai, kriminalisztikai, honvédségi, titkosszolgálati, köznapi, szemészeti, felsőoktatási. Ezen kívül áttekintettem a felhasználási lehetőségeket a humánpolitikai, személyügyi munkában, valamint részleteztem a személyiség és az írás néhány összefüggését.

ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK

A tézisek igazolására az értekezésben az alábbi eredményre jutottam:

~ *Megállapítottam* a történelmi tapasztalatok és a kutatásaim alapján, hogy a jelenleg gyakorlatilag rendelkezésre álló íráselemzési módszerek csak részben felelnek meg az új kihívásoknak, elvárásoknak.

~ *Megfogalmaztam* az íráselemzés új célját, *kidolgoztam* az íráskép-földrajz és az írásanalitika új rendszerét, *meghatároztam* a tartalmát.

~ Külön történelmi *áttekintés* összegzéseként *kimutattam*, hogy az íróeszközök és az írófelület vizsgálata, kutatása és történelmi korba, földrajzi környezetbe való elhelyezése az íráskép-földrajz és az írásanalitika lehetősége és feladata.

~ *Megállapítottam*, hogy a GraphOphtalmológiai® (ÍráSzemészeti) *kutatás* eredményei és a felállított elméletek megfogalmazása alapot adhatnak az írás, a földrajzi szféra és a kultúra közötti összefüggés vizsgálatára, további kutatására.

~ *Bemutattam*, hogy létezik az íráskép térbelisége, és katonai vetülete, ezért ezek az új, eddig nem vizsgált dimenziók tanulmányozhatóak a társadalomföldrajz és a katonaföldrajz bevonásával.

~ *Végigkövettem* a nyelv európai fejlődését, ami alapján *megállapítottam*, hogy az írás a nyelv plasztikus megjelenítési formájaként kapcsolódik az emberhez, illetve katonai vonatkozásai miatt *feltártam* katonaföldrajzi vetületeit.

~ *Kijelöltem* az írás elemzésének összes körülményét figyelembe véve az írásanalitika új irányait, kereteit. A kutatásokra alapozva *igazoltam*, hogy az íráselemzés eddigi módszereit teljes egészében nem lehet elvetni, de az új kihívásoknak megfelelő új módszereket is kell alkalmazni.

~ *Összegeztem* a saját és az egyetemi képzés tapasztalatait, valamint a kutatás eredményeit, és *javaslatot tettem* az új módszer bevezetésére. *Rámutattam* az ismert íráselemzések tartalmi változtatásának fontosságára, és a rendelkezésre álló gyakorlatot elemezve új tartalmakat *jelöltem meg*.

~ *Kimutattam*, hogy az új szemlélet bevezetése *szükségszerű*. Teljes egészében *kidolgoztam* az új rendszer elméleti háttérét, fogalmát, funkcióit, tárgyát és kompetenciáit. A gyakorlati kipróbálás érdekében *elkészítettem* az egyetemi szakirányú továbbképzés programját. Az egyetemi képzési program úgy lett összeállítva, hogy tükrözze az interdiszciplináris jellegét, ami az írásanalitikai speciális szakmai kompetencia teljes körét érinti.

~ *Kimutattam*, hogy képzési program kiállta a „megpróbáltatásokat”, már öt végzős csoportban 64 fő egyetemi, főiskolai oklevelet szerzett.

~ Az új szemlélet felállításával *egyértelmű különbséget* tettem az írásanalitika, az írásazonosítás és a grafológia között.

Új tudományos eredmények

Az értekezésben vázoltak alapján **új tudományos eredményeknek tartom a következőket:**

1. A kutatásaimra alapozva meghatároztam az írás elemzésének új lehetőségeit:

- **kidolgoztam az íráskép-földrajz és az írásanalitika rendszerét, tartalmát, tudományos alapjait;**
- **kimutattam, hogy az íráskép-földrajz és az írásanalitika önállóan is képes az írás közvetlen és minden elemeinek részletes tanulmányozása;**
- **bizonyítottam az írásanalitika rendszerének létjogosultságát az eddig ismert íráselemző módszerek mellett.**

2. Igazoltam, hogy létezik az íráskép térbelisége, és katonai vetülete, ezért ezek az új, eddig nem vizsgált dimenziók tanulmányozhatóak a társadalomföldrajz és a katonaföldrajz elméleteinek alkalmazásával.

3. Bizonyítottam, hogy az írás a nyelv plasztikus megjelenítési formájaként kapcsolódik az emberhez, ezért van létjogosultsága, jelentősége, kiemelkedő szerepe a tudományos íráskép-földrajzi vizsgálatnak.

A tudományos eredmények gyakorlati hasznosíthatósága, ajánlások

Az értekezésben kidolgozott elemzések és következtetések egységes rendszert alkotnak. A megfogalmazott gondolatok alapján **javaslom az értekezés felhasználását** a következő folyamatokhoz:

- ✓ az írás elemzésének továbbfejlesztése érdekében az íráskép-földrajz és az írásanalitika szemléletének elterjesztéséhez;
- ✓ az írás elemzésének, ezen belül az íráskép-földrajz újszerű szemléletének alkalmazásához a humán, a pedagógiai, a paleográfiai, a katonaföldrajzi vonatkozásokban;
- ✓ az íráskép-földrajz és az írásanalitika elméletének felhasználásához az írással foglalkozó szakemberek iskolarendszeren kívüli felkészítésében;
- ✓ a kidolgozott rendszer elméleti bázisára építve a ZMNE képzési rendszerében elindított szakirányú továbbképzési szak tapasztalatait figyelembe véve az ELTE PPK oktatási bázisán a szak metodikai továbbfejlesztéséhez;
- ✓ az újszerű tudományos szemléletre alapozva az íráskép-földrajz és az írásanalitikai egyetemi alapképzés és mesterképzés képzési programja elkészítéséhez,
- ✓ Az íráskép-földrajzhoz és az írásanalitikához köthető információk - a nyelvatlások és a földrajzi atlaszok mintájára – egy külön, önálló atlaszban való összegzéséhez.

Az értekezés ráirányította a figyelmet az íráskép-földrajz és az írásanalitika tudományos szemléletnek és rendszerének sarkalatos pontjaira, a gyakorlati végrehajtás metodikáját és technológiáját azonban részben, vagy egyáltalán nem érintette.

Javaslat a kutatás további folytatására

Az alábbi felsorolásban részleteztem azokat a területeket, ahol célszerű továbbfolytatni a dolgozat témájában való kutakodást:

- ❖ a témát érintő reprezentatív országos felmérések végrehajtása a kultúra, a nyelvöldrajz, a katonaföldrajzi aspektusok figyelembe vételével;
- ❖ az íráskép-földrajz és az írásanalitika gyakorlati felhasználása, alkalmazása módszertanának kidolgozása;
- ❖ az iskolarendszeren kívüli oktatás programjának kidolgozása;

- ❖ az egyetemi szakirányú továbbképzési szak programjának kiterjesztése, finomítása, aktualizálása;
- ❖ az egyetemi alapképzés és mesterképzés képzési programjának elfogadtatása;
- ❖ a szakmai érdekképviselő és érdekvédelem érvényesítésére indokolt a az írásanalitikai szakmai Kamara létrehozása.

Meggyőződés, hogy az értekezés több olyan kérdést hozott felszínre, amelyek megfelelő alapot nyújtanak az írás komplex és tudományos elemzésének további kutatásaihoz, segítik annak gyakorlati megvalósítását. Olyan gondolatokat, szemléletváltást indított el, amelyek továbbfejlesztése, részleges vagy teljes megvalósítása minőségi változásokat hoz az írás elemzésének gyakorlatában. A hiányolt, a kutatások során felhasznált hivatkozott irodalmak jegyzékét haszonnal forgathatják az elméleti és a gyakorlati szakemberek.

A SZERZŐ PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉKE

Tanulmányok

1. Írásszemészet=grafológia+szemészet - grafológiai program 2003/16. füzet. Grafodidakt, Budapest. ISSN: 1587-6446
2. Az ÍráSzemészet grafológiai elmélete -grafológiai program 2003/17. füzet. Grafodidakt, Budapest. ISSN: 1587-6446

MK KBH Szakmai Szemle- ISSN: 1785-1181

3. A tudományos grafológia új területe-írásszemészet 2004/1/172-180.pp.
4. Grafológia, mint szükséglet.
A grafológia és a humán erőforrás gyakorlata 2004/4/124-131.pp.
5. A tudományos grafológia új területe
II. rész GrafOphtalmology®-a (ÍráSzemészet®) 2005/2/172-183.pp.
6. Az etnikai, szubkulturális, természeti és földrajzi
diszpozíciók befolyásoló hatása a magyar
népesség szemészeti állapotára. 2006/1. 129-135. pp.
7. A tudományos grafológia új területe:
GrafOphtalmology®-a (ÍráSzemészet®) 3. rész: A rövidlátás
hatása az írásképre és a grafológiai elemzésre. 2006/1. 152-167. pp.
8. PhD program II. Az íráskép-földrajz kialakulása
Az etnikai, szubkulturális, természeti és földrajzi
diszpozíciók befolyásoló hatása a magyar népesség
szemészeti állapotára. (GrafOphtalmology®-ai (ÍráSzemészet®-i)
módszerrel támogatott kutatás. 2006/2. 118-130. pp.
9. PhD program III. Az íráskép-földrajz elméleti kérdései. 2006/3. 96-109. pp.
10. PhD program- IV. rész: Az íráskép-földrajz elméleti kérdései.
2007/2/130-148.pp.
11. PhD program- ANGOL NYELVŰ-különkiadás
Formation of Script Geography zhe influence of
ethnical, subcultural, natural and geographical disposition
on the hungarian populations' ophtalmological condition. 2007/115-119.pp.

Grafológia-ISSN: 1218-9421

12. A ZMNE írásanalitikai képzéséről 2002/2/19-20.pp.
13. A Grafophtalmology-a megszületése 2002/9/ 19-21.pp.

Grafomagazin-ISSN: 1586-6157

14. A Grafophtalmology-a sajátosságai 2002/3/17-19.pp.

Pécsi Határőr Tudományos Közlemények IV. -ISSN: 1589-1674

15. A tudományos grafológia néhány területe
(grafométer, írásszemészet) 2005/243-253.pp.

Hadtudomány

16. Az írásanalitika, mint az ember megismerésének módszere
http://mhht.eu/hadtudomany/2009/2010_elektronikus/2009_e_7.pdf

Hadtudományi Szemle

17. Az írásanalitika, mint a parancsnoki munkát segítő módszer
<http://hadtudomanyiszemle.zmne.hu/files/2009/1/12fl.pdf>

Aarms-ISSN: 1588-8789

18. Writing analysis as a method for gaining knowledge
about people 2009/249-260.pp.

Írásanalitikai Szemle-ISSN: 0261-117X

19. Az írásanalitika elmélete 2010/1/12-23.pp.

Tudományos konferencián elhangzott előadások

20. II. Grafológiai Szakmai Napok –Pécs, 1993. 07. 01-03.
A grafológiai módszer a titkosszolgálati munkában.
21. Nemzetközi Grafológiai Konferencia –Budapest, 1995. 06. 02-04.pp
A (di)stressz grafológiai sajátosságai speciális körülmények között keletkezett írásokban.
22. Grafo-Gárdony Szakmai Napok, 2001. 08. 25-26.pp
Az igazságügyi grafológus szakértői tevékenység tapasztalatai.
23. Grafo-Pilis, Az ÍrásSzemészet jelentősége, sajátosságai. 2003. 06. 07.pp.
24. Szemészeti Konferencia –Budapest, 2004. 10. 14.pp.
GrafOphthalmology (ÍrásSzemészet) –poszter-bemutató
25. Nemzetközi Földrajzi Konferencia. Az íráskép-földrajz elmélete. Szeged, 2005. 11. 17-18.
Az íráskép-földrajz elméleti kérdései.
In.: Szónokné Ancsin G. (szerk.): Határok és Eurorégiók.
SZTE TTK Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék.Szeged.2005. 193-197.pp.
26. Grafo-Pilis Szakmai Konferencia, 2006. 06. 17.pp.
PhD program elméleti és gyakorlati kérdései.
27. HUNGEO 2006. Magyar Földtudományi Szakemberek VIII. Világtalálkozója- Pécs. Az íráskép-földrajz elmélete és gyakorlata –szekció-előadás. 2006. 08. 21-22.pp
28. III. Magyar Földrajzi Konferencia – Magyar Tudományos Akadémia, Az íráskép-földrajz elmélete és gyakorlata –poszter-bemutató. 2006. 09. 06-07.pp
29. Grafo-Gárdony Nemzetközi (magyar-olasz) Konferencia Az íráskép-földrajz kialakulása. 2007. 08. 25-26.pp
30. A.G.P. Nemzetközi Konferencia-Róma, 2007. 10. 21-22.pp
Az írásanalitika egyetemi képzése.
31. Grafo-Pilis Szakmai Konferencia, Dobogókő, 2008. 05. 11.pp.
Az írásanalitika egyetemi képzése.
32. Grafo-Gárdony Nemzetközi (magyar-olasz) Konferencia, 2008. 08. 23-24.pp
Az írásanalitika egyetemi képzése.
33. Grafo-Pilis Szakmai Konferencia, Dobogókő, 2009. 05. 30.pp.
Az írásanalitika rendszerelmélete.
34. Grafo-Gárdony Nemzetközi (magyar-olasz) Konferencia, 2009. 08. 29-30.pp
Az íráskép-földrajz és az írásanalitika rendszerelmélete.
35. Nemzetközi Írásanalitikai Konferencia, 2010. 02. 26-27.pp
Az íráskép-földrajz és az írásanalitika rendszerszemlélete
Az írásanalitika alapszere: grafométer
36. Grafo-Pilis Szakmai Konferencia, Dobogókő, 2010. 05. 21.pp.
Az írásanalitika tudományossága.
37. Grafo-Gárdony: Nemzetközi (magyar-olasz-USA) Konferencia, 2010. 08. 23.pp.
Az írásanalitika legújabb eredményei.
38. Grafo-Pilis Szakmai Konferencia, Dobogókő, 2011. 06. 11.pp.
Kalandozás az írásanalitika világában.
39. Grafo-Gárdony Szakmai Konferencia, 2011. 08. 27.pp.
Az írásanalitika egyik kutatási iránya:
az írás láthatatlan sajátosságai.

Egyéb tudományos publikációk és előadások

Könyvrészletek

40. A stressz és distressz elmélete, valamint grafológiai sajátosságai.
A grafológia kézikönyve-Grafológiai Intézet, 1998/III.1.2. 523-527.pp.
41. Az igazságügyi grafológus szakértői tevékenység.
A grafológia kézikönyve-Grafológiai Intézet, Budapest 1998/III.4. 699-705.pp.

MK KBH Szakmai Szemle-ISSN: 1785-1181

42. Grafológia a titkosszolgálati módszerek között 1993/1/205-207.pp.
43. A grafológia gyakorlati alkalmazásának metodikája 1994/2/147-152.pp.
44. A kémkedés általános és speciális ismertetőjegyei
biztonsági munkában történő felhasználása 1994/K/45-72.pp.
45. A stressz (distressz) hatás grafológiai jellemzőinek feltárása speciális,
titkosszolgálati körülmények között keletkezett írásokban 1995/1/11-38.pp.
46. Egy törvényszéki szakértés tanúságai 1998/1/144-150.pp.
47. Pályakezdő biztonsági tisztek továbbképzésének tapasztalatai 1998/3/133-136.pp.
48. A 10 hónapos katonai biztonsági átképző tanfolyam szükségessége
és a KBT-6 tanfolyam eddigi tapasztalatai 1999/4/103-114.pp.
49. A katonai biztonsági átképző tanfolyam tapasztalatairól 2000/3/160-167.pp.

Grafológia-ISSN: 1218-9421

50. Hogyan elemezzünk? 1995/8/8-9.pp.
51. Gondolatok a személyiségvonásokról 1998/2/8-9.pp.
52. Egy törvényszéki szakértés tanúságai 1998/3/10-11.pp.
53. Meditáció a grafológiáról és az emberi kapcsolatokról 1998/6/7.pp.
54. Meditáció a grafológia történetéről, vagy a barokk kor hatása az írásra és az
emberre 1998/8/8-10.pp.
55. Bemutakozás 2001/6/17.pp.

Grafomagazin-ISSN: 1586-6157

56. Pillanatkép 2003/4/12.pp.
57. Megtörtént az első grafológusi OKJ-s vizsga 2004/4/10.pp.

Egyéb (Új Honvédségi Szemle)

58. Mit kell tudni a grafológiáról? 1999/1/71-81.pp.

Szakmai önéletrajz

Név: FARKAS LÁSZLÓ
Születési hely: Székesfehérvár
Születési idő: 1953. 05. 07.
Anyja neve: Márton Mária
Állandó cím: 1064 Budapest, Podmaniczky u. 61. 1. a.
Értesítési cím: 1163 Budapest, Havashalom utca 20.
Telefon: 06/30/9 941 962
E-mail: grafonet@t-online.hu

Iskolai végzettség, képzettségek:
okleveles írásanalitikus (2008-2010. 02. 25.) 875/1777-27/2010.
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem KLHTK
pedagógia szakos bölcsész és tanár (2002-2005. 06. 10.) TL-35/2005.
Pécsi Tudományegyetem BTK
műszer- és szabályozástechnikai mérnök (1972-1976. 08. 20.) 17/1976.
Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola
Kiegészítő képzettségek:
katonai felsőfokú elhárító átképző (1976-1977.) 8/1977.
Rendőrtiszti Főiskola
katonai elhárító továbbképző (felsőfokú) (1983.) 336 l/c/1983.
SZU KGB Állambiztonsági Főiskola
ezüst fokozatú igazságügyi grafológus szakértő (2011 óta) 5075/1996.
Igazságügyminisztérium
OKJ vizsgabizottsági elnök (2003 óta) 15834/34/2003.
Oktatási Minisztérium
Grafológus OKJ 54 7899 04 004/2005/A.

Tudományos tanulmányok:

Pécsi Tudományegyetem TTK FI DI PhD hallgató (2005-2008.) PT H 001387
ZMNE Hadtudományi Doktori Iskola (2008-2009.) Abszolutórium-2009.

Nyelvismeret:

angol közép „C” 2009 -Rigó EG010-24700 és EI010-09118
német közép „C” 2012- Rigó HI010-12975 és HH010-29683
eszperantó alap „B” 2010–Rigó FH010-13998

Munkahelyek:

1976-1990: Belügyminisztérium (BM. III/IV. Csoportfőnökség)
1990-2007: MK Katonai Biztonsági Hivatal- ny. mk. alezredes
2008-2012: ZMNE egyetemi tanársegéd, írásanalitika szak képzési felelőse

Szakmai tapasztalatok:

A BM-nél és az MK KBH-nál

Tartós és intenzív stresszhelyzetben lévő emberek pszichés megközelítése, irányítása, támogatása. Interjúhelyzetben hamis, félrevezető információk, adatok kiszűrése. Ipari és személyi nemzetbiztonsági ellenőrzésnél információk szolgáltatása. Oktatási és oktatásszervezési elméleti és gyakorlati tapasztalatok.

Felsőoktatásban szerzett oktatási tapasztalatok:

2005-2008: a Pécsi Tudományegyetem BTK Neveléstudományi Intézetben vizsgával egybekötött előadások és tréningek megtartása pedagógus nappali hallgatók számára a pedagógiai grafológia témaköréből.

1999-2001: a ZMNE keretén belül a nemzetbiztonsági képzési program kidolgozása és osztályfőnökként a nemzetbiztonsági átképző tanfolyam vezetése.

2007-től a nemzetbiztonsági hallgatók oktatása az írásanalitika speciális kérdéseiből.
2008-2012: a ZMNE Szociológiai-, Pszichológiai és Pedagógiai Tanszéken az írásanalitika szakirányú továbbképzési szak képzési felelőse, tantárgyfelelősként szakmai tantárgyak oktatása.

Grafológusként

1996-tól: oktatok alap-, közép-, és felsőfokú szinten grafológiai ismereteket különböző iskolákban, fórumokon.

1996-tól: igazságügyi szakértői vélemények adása bíróságoknak, rendőrségnek és magánszemélyeknek. Hazugságvizsgálatot végzek GRAFOMETER-rel.

2003-tól: OKJ vizsgabizottsági elnökként vizsgáztatok közép- és felsőszinten. Az országban elsőként én voltam 54-es szintű vizsgabizottsági elnök.

Egyéb ismeretek, tapasztalatok:

PC ismeretek, programismeretek (Micr. Office-Word, PPoint, Photo Editor, Excel)

NEPTUN rendszer ismerete (ZMNE- írásanalitika szakirányú továbbképzési szak rendszerének felállítása 2008. 03. 11-től)

B, C típusú jogosítvány

Szervezeti tagságok:

2000-től: Hadtudományi Társaság

2203-tól: Magyar Írásszemészeti Társaság alapító társelnöke

2011-től: Magyar Írástanulmányi Társaság tiszteletbeli tagja

Külföldi szakmai tapasztalatok:

Angol, holland és olasz grafológiai társaságokkal kölcsönös és együttes szakmai konferenciák Szakmai utak Hollandiában és Olaszországban. Tanulmányok a Szovjetunióban.

Tudományos érdeklődési terület, fejlesztőmunka:

„Az íráskép-földrajz katonaföldrajzi aspektusai és helye az írásanalitika rendszerében, e rendszer katonai alkalmazási lehetőségei” című PhD kutatáson belül az *írásszemészeti módszer* alkalmazásával a tudományos követelményeknek megfelelően igazoltam az írásanalitikai és íráskép-földrajzi állítások tudományos tartalmát.

Jelenleg az országban egyedülként alkalmazom a **GRAFOMETER-es hazugságvizsgáló**, számítógéphez kapcsolható műszert, amely – talán a világon elsőként – lehetővé teszi nagymennyiségű mozgásos írásjellemző tárolását és statisztikai feldolgozását. Az eljárás technikai alkalmazásával az idegrendszeri-fizikai mozzanatok és a pszichés viselkedés stratégiái között egyfajta párhuzam teremthető meg.

Kutatás folytatása a nemzetbiztonsági szolgálatok vonatkozásában a distressz megjelenéséről különleges körülmények között, ezen kívül az írásanalitikai vetületeket keresése. Tanulmányok és cikkek megjelentetése.

2008-2012: a ZMNE-en az írásanalitikus szakirányú továbbképzési szak képzési felelőseként annak működtetése, a teljes képzési program megalkotása elméletileg, gyakorlatilag és adminisztrációs szempontból egyaránt.

Budapest, 2012. december

Farkas László

ny. mk. alezredes

okleveles írásanalitikus

ezüst fokozatú igazságügyi grafológus szakértő